

8. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Vyskloňujte následující spojení:

černá ruka			
nom. sg.		nom. pl.	
gen. sg.		gen. pl.	
dat. sg.		dat. pl.	
ak. sg.		ak. pl.	
vok. sg.		vok. pl.	
abl. sg.		abl. pl.	

krátký den			
nom. sg.		nom. pl.	
gen. sg.		gen. pl.	
dat. sg.		dat. pl.	
ak. sg.		ak. pl.	
vok. sg.		vok. pl.	
abl. sg.		abl. pl.	

ta věc			
nom. sg.		nom. pl.	
gen. sg.		gen. pl.	
dat. sg.		dat. pl.	
ak. sg.		ak. pl.	
vok. sg.		vok. pl.	
abl. sg.		abl. pl.	

2. Vytvořte k substantivům tvary od daných adjektiv (zachovejte shodu v rodě, pádě a čísle):

	bonus	omnis	felix
manuum			
tempori			
mundum			
rebus			
magistratibus			
exercitui			
sole			
cornua			

	bonus	omnis	felix
domos			
incolas			
manu			
tribubus			

3. Škrtněte výraz, který mezi ostatní NEpatří:

meridiem, solem, plebem, rationem, regem
 captivum, populum, patricium, senatum, librum
 probe, assidue, alte, misere, dulce
 statuuntur, tribuuntur, sequuntur, construuntur

4. Označte, které z následujících tvarů mohou být genitivu singuláru nebo plurálu (nezapomeňte na možné délky):

acus, imperium, navi, humanitas, innumerabilium, numerum, cladis, dolori, senis, amicis,
 cursus, discipuli, adversis, pugnarum, plerumque, tribuis, manuum, industrium, currentium,
 civis, eques, hosti, cornu, spei, turbanti, imprimis, fanis, pauperum, nimium, prudentis,
 domuum, gaudente, regum, patriae

5. Doplňte správný tvar vztažného zájmena:

- Puellam, _____ amat, videt.
- Hominem, _____ mihi saepe aderat, videt.
- Hostes, _____ timebamus, superamus.
- Frater de illo homine, _____ loquebatur, narrabit.
- Puerum, _____ librum legebam, video.
- Amicus tibi ea, _____ utilia¹ putabit, dabit.
- Pauperem, _____ prodesse possumus, non neglegimus.
- Multi divitias, _____ vitam beatam facere non possunt, assequi conantur.
- Parentes puellis, _____ in silva ambulabant, timebant.
- Id, _____ sentio, dicam. Ea, quae _____ sentio, dicam.

6. Dejte věty do závislosti na uvedených výrazech a přeložte je:

Vzor: *Pater dormit.*
Video patrem dormire.

- Puer ad matrem currit.

Videmus

Videbamus

Videbimus

- Cives urbem muniunt.

Legatus dicit

Legatus dicebat

¹ utilis, e „užitečný“

Legatus dicet

3. Frater meus viginti dentes habet.

Mater dicit

Mater dicebat

Mater dicet

4. Rex eorum crudelis et iniustus est.

Notum erat

5. Memoria puerorum in schola exercetur.

Constat

6. Multae gentes ab hostibus premuntur.

Audit

7. Honores magni civibus claris a consulibus tribuuntur.

Aequum est

8. Amici mei domum magnam aedificare non possunt.

Viri prudentes arbitrabantur

9. Discipulis pigris praemium dari non potest.

Magister dicebat

10. Viri mali saepe consules creantur.

Malum est

11. Verba movent, exempla trahunt.

Apparet

7. Dejte do závislosti na uvedených výrazech:

1. Bonum librum lego.

Puto _____

2. Bonum librum legis.

Putas _____

3. Frater meus bonum librum legit.

Frater meus putat _____

4. Bonum librum legimus.

Putamus _____

5. Bonum librum legitis.

Putatis _____

6. Amici mei bonum librum legunt.

Amici mei putant _____

8. Přeložte a vysvětlete rozdíl:

Caesar se legatos mittere dicebat.

Caesar eum legatos mittere dicebat.

Pater se multas res utiles emere putat.
Incolae se non laborare posse dicent.
Senes pueros a se iure puniri putabant.

Pater eum multas res utiles emere putat.
Incolae eos non laborare posse dicent.
Senes pueros ab iis iure puniri putabant.

9. Přeložte do latiny:

1. Víím, že mi nemůžješ pomoct.

2. Radovala se, že jí posíláte mnoho dopisů.

3. Je známo, že moudří lidé často nejsou chváleni, ale káráni a trestáni.

4. Viděli jsme, že se podobá (je podobný) svému otci.

5. Je zřejmé, že jsou ve velkém nebezpečí.

6. Cítili jsme, že nemůžeme na tom místě zůstat.

7. Velitel říká, že vojáci nemohou bránit město, které nemá hradby.²

8. Žák nařiká, že ho učitel nutí učit se.

9. Žák nařiká, že je učitelem nucen učit se.

10. Doplňte správný tvar tázacího zájmena:

_____ a iudice accusatur? Fur³.

_____ semper aderam? Amicis.

De _____ iste magistratus loquebatur? De pace.

_____ nostrum id matri nuntiabit? Tu.

_____ tibi dabunt? Donum magnum.

_____ orator clarus erat? Cicero.

_____ domum videtis? Domum amici nostri.

_____ equum habetis? Nigrum et pulchrum.

11. Napište, kde se můžete setkat s následujícími koncovkami (u sloves i jmen), uveďte příklady:

-ū	<i>abl. sg.m., f. 4. dekl.</i> <i>nom., ak., vok. sg. n. 4 dekl.</i>	<i>exercitū</i> <i>cornū</i>
-----------	---	---------------------------------

² hradby: moenia, ium, n.

³ fūr, is, m. „zloděj“

8. lekce (Bartoňkova skripta)

-e		
-ī		
-ā		
-is		
-um		
-ēs		